Cenu rektorů ostravských univerzit obdrželi vědci, kteří zkoumají, jak rostliny hospodaří s vodou

Datum	15.10.2026
Subjekt	Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava
Autor	Jiří Šíma
E-mail	univerzita@vsb.cz
Telefon	+420 596991111
Region	Tschechische Republik - Mährisch-Schlesische Region
Kategorie	Universitäten, Wissenschaft und Forschung, Umwelt

Cena rektorů se uděluje za konkrétní tvůrčí výstup nebo počin, na němž se společně podíleli autoři z obou univerzit. Ocenění za akademický rok 2025/2026 získal tým ve složení Mgr. Jan Pleva (Přírodovědecká fakulta OU), Mgr. Martina Vráblová, Ph.D. (Centrum energetických a environmentálních technologií VŠB-TUO) a Mgr. Daniel Vrábl, Ph.D. (Přírodovědecká fakulta OU).

Cenu rektorů Ostravské univerzity a VŠB – Technické univerzity Ostrava získal tým vědců z obou institucí, který se zabýval tím, jak světlo a koncentrace CO_2 uvnitř listu ovlivňují vývoj rostlinných průduchů. Ty mají zásadní dopad na příjem CO_2 potřebného pro fotosyntézu i ztráty vody. Význam jejich poznatků roste v souvislosti s klimatickou změnou, která přináší vyšší teploty, častější sucha a proměnlivou dostupnost vody. Ocenění za meziuniverzitní spolupráci předali dnes na slavnostním zasedání Vědecké rady OU rektoři Petr Kopecký a Igor Ivan.

Cena rektorů se uděluje za konkrétní tvůrčí výstup nebo počin, na němž se společně podíleli autoři z obou univerzit. Ocenění za akademický rok 2025/2026 získal tým ve složení Mgr. Jan Pleva (Přírodovědecká fakulta OU), Mgr. Martina Vráblová, Ph.D. (Centrum energetických a environmentálních technologií VŠB-TUO) a Mgr. Daniel Vrábl, Ph.D. (Přírodovědecká fakulta OU).

„Společná cena rektorů je symbolem toho, jak se obě ostravské univerzity za poslední roky proměnily. Z institucí, které vedle sebe někdy fungovaly spíše samostatně, se stali partneři, kteří spolu sdílejí laboratoře, studující i ambice. Technické a přírodovědné obory se potkávají s medicínou, humanitními vědami i uměním, a právě na těchto hranicích dnes vzniká nejzajímavější výzkum,“ uvedl rektor Ostravské univerzity doc. Petr Kopecký.

Rektor VŠB-TUO prof. Igor Ivan doplnil: *„Letošní cena má navíc i velmi lidský rozměr. Oceněný projekt vznikl ve spolupráci manželů, z nichž každý působí na jiné ostravské univerzitě. Je krásným důkazem, že meziuniverzitní spolupráce nemusí začínat memorandem ani grantovou výzvou, ale zájmem o společnou věc a vzájemnou důvěrou. Výsledkem je kvalitní výzkum, který propojuje dvě instituce a posiluje obraz Ostravy jako města, které stojí na vzdělání a inovacích.“*

Oceněná studie objasňuje, zda je počet průduchů na listu řízen především intenzitou světla, nebo koncentrací CO2 uvnitř listu. Jedinečnost práce spočívá v experimentálním oddělení působení těchto dvou faktorů, které se za běžných podmínek vzájemně ovlivňují. Výsledky ukázaly, že pro určování počtu průduchů je rozhodující především intenzita světla, nikoli vnitřní koncentrace CO_2.

Tyto poznatky jsou stále důležitější vzhledem k probíhající klimatické změně. V dlouhodobém horizontu mají potenciál podpořit šlechtění a výběr plodin s efektivnější regulací průduchů. Mezinárodní odborný ohlas studie dokládá také samostatný komentář k publikaci v časopise Annals of Botany, který vyzdvihuje její systematický přístup a význam výsledků pro další výzkum regulace vývoje průduchů.

„Velmi mě těší, že byla Cenou rektorů oceněna naše dlouholetá spolupráce s týmem biofyziky Ostravské univerzity. Moc si tohoto ocenění vážím a věřím, že naše spolupráce bude pokračovat i nadále a přinese další zajímavé výsledky,“ uvedla Martina Vráblová, vedoucí výzkumné skupiny Úprava a analýza vod.

Cena rektorů ostravských univerzit byla letos udělena potřetí. Přihlášené projekty a výstupy hodnotí odborná komise podle inovativnosti, společenského dopadu, světového významu a unikátnosti výsledku. Oceněný tým obdrží také finanční odměnu ve výši 100 000 korun.

https://www.vsb.cz/magazin/cs/detail-novinky?reportId=52862